

УДК (7.05:7.091): 687.1

ВПЛИВ ДЕКОНСТРУКТИВІСТІВ РЕЙ КАВАКУБО І АНН ДЕМЕЛЬМЕЙСТЕР НА СУЧАСНУ МОДУ

ГАСЕМ Аміна

Харківська державна академія дизайну і мистецтв, Харків, Україна
gasem.amina@ksada.org

На прикладі творчості японської дизайнерки Р. Кавакубо і представниці «бельгійської школи моди» А. Демельмейстер розглянуто художньо-композиційні особливості деконструкції. Проаналізовано і систематизовано основні засоби й характерні прийоми деконструкції в їх колекціях. Виявлено особливості трансформації форми та конструкцій, використання нестандартних технологій і матеріалів. Встановлено спільні та відмінні риси деконструкції в творчості цих дизайнерів, визначено ключові концепції їх підходів. Підкреслено важливість переосмислення ними традиційного бачення моди, а також вплив на сучасне проектування одягу.

Ключові слова: деконструкція, формоутворення, трансформація, мода, дизайн.

ВСТУП

Деконструктивізм в дизайні одягу, зазвичай, пов'язують з появою нової техніки крою, яка підкреслює структурні елементи костюма та, безпосередньо, сприяє виявленню конструкції. Водночас, деконструкція розглядають як протиставлення стилю 1980-х рр. та оцінюють, як спробу створення нового напрямку в дизайні, і з точки зору формоутворення, і в сенсі створення нової ідеології моди. Кожна з тез є вірною та може бути застосована до творчості конкретних дизайнерів – деконструктивістів, які продемонстрували світу «інший» вимір мистецтва. Переосмислення функціональності одягу дизайнерів втілювалось, насамперед, у «нестандартних» композиційних рішеннях. Не зважаючи на схожість ідей та засобів їх досягнення, можна виявити багато тождесних концептуальних рішень, що дозволяє проводити порівняльний аналіз, узагальнення та систематизацію проявів деконструкції в сучасній моді.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Порівняти творчі здобутки Рей Кавакубо і Анн Демельмейстер як важливі чинники для розуміння основних принципів деконструкції та їх практичного застосування в сучасному дизайні одягу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Термін «деконструкція», в цілому, став втіленням нового сприйняття життя і способу мислення, для якого характерні вільна асоціативність і відмова від раціонального. Наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть деконструктивізм постав відмінністю і сумнівами стосовно традиційних уявлень про моду, в наслідок чого відбулося переосмислення функцій та сенсу дизайну одягу.

Науковці встановили, що становлення концепції деконструктивізму в одязі пройшло декілька етапів, починаючи від експериментів Коко Шанель на початку 1920-х років [1]. Унікальний потенціал концепції деконструктивізму вже в другій половині XX ст. було розкрито творчістю японських та європейських дизайнерів: Рей Кавакубо, Йодзі Ямамото, Мартіна Марджієли, Анн Демельмейстер. Моделі з їх колекцій демонстрували нові уявлення про форму, функціональність, «перепризначення» сенсів окремих предметів одягу.

Наприклад, роботи Р. Кавакубо суттєво вплинули на творчу складову художнього та дизайнерського світу сучасної моди. Бунтарське художнє бачення Рей та її любов до чорного кольору змінили сприйняття краси в модній індустрії, практично, від моменту заснування авторської марки «Comme des Garçons» ще понад сорок років тому. Дизайнерка своєю творчістю заперечує загальноприйнятні традиції та розширює межі креативної думки. Для Кавакубо чорний був не просто кольором, а цілою палітрою, і їй вдалося сформувати любов інших дизайнерів до нього (рис. 1).

Бунтарський шлях дизайнерки незабаром став популярним серед найвпливовіших модельєрів світу. Кавакубо вписала своє ім'я в історію моди завдяки простому чорному светру з дірками, які вона назвала "мереживом". Саме спосіб, у який Кавакубо кинула виклик традиційності, зробив її роботу неперевершеною. Вона представила "мереживо" не як щось дороге і цінне, витончене й благородне, а навпаки, як щось незручне та дивне. На її одязі часто з'являються діри та перфорації (рис. 2). Типовим для неї є фокусування на відсутності певних елементів і частин одягу. Це її спосіб підкреслити "ніщо" або "порожнечу". Небуття "му" (японське слово, що означає заперечення або відсутність) – це ключовий елемент у творчому процесі [2]. Сама дизайнерка пояснює свій підхід так: "сєнс полягає в тому, що сєнсу немає".

Рис. 1-2. Зразки робіт японської дизайнерки Р. Кавакубо

Натомість, авторський дизайнерський стиль Анн Демельмейстер характеризується використанням різних тканин та фактур, розрізаних та зановошитих разом. У більшості робіт переважає ахроматика, витримана у

кольоровій гамі чорного, білого, коричневого, сірого та бежевого відтінків (рис. 3). Але яскраві відтінки червоного або помаранчевого кольорів можна зустріти в колекціях 2010 і 2011 років, де дизайнерка використовує їх дуже обережно, локалізовано, обов'язково у поєднанні з ахроматикою. Крім того, Анн не використовує викрійки та дотримується муляжного способу формотворення, коли форма моделі визначається шляхом обмотування тіла тканиною. Дизайнер експериментує з трансформацією форми і основною принциповою рисою своєї творчості вважає відсутність прив'язки до гендерних особливостей. Чітка геометрія та драпірування формують складну конструкцію та нетипові силуети.

Важливо, що Демельмейстер заперечує поділ одягу на святковий і повсякденний, експериментує з асиметричними конструкціями, пропонуючи більш прийнятний для європейських споживачів варіант деконструктивізму, ніж у японців, – асиметричні лінії крою, зміщені застібки, використання мотивів середньовічного костюма та стилю хіпі (рис. 4). Робота з класичними моделями одягу і його інтерпретації, розбирання на складові частини, заміна місцями цих частин та їх трансформація – це і є характерні ознаки творчості А. Демельмейстер. Її одяг функціонально довершений і не має гендерної специфіки, тому врівноважує права чоловіка та жінки [3].

Рис. 3-4. Зразки робіт бельгійської дизайнерки А. Демельмейстер

ВИСНОВКИ

Отже, деконструктивізм має величезний вплив на сучасну моду, це відображається в формоутворенні та декоруванні костюма, який часто має концептуальний характер. Деконструкція в дизайні одягу поступово призводить

до зміни масової свідомості, вона дарує різноманіття та індивідуалізм, і трансформує поняття «концепція краси». Аналіз робіт двох дизайнерів дозволяє провести деякі паралелі в принципових підходах щодо проектування одягу, як наприклад, асиметричність, експерименти з формою та фактурним вирішенням, використання переважно чорного кольору або ахроматики. Однак, є і принципові відмінності між японською та європейською fashionшколами, орієнтованими на деконструкцію. Насамперед, це зміст такого «нового дизайну» і, як наслідок, дуже різний кінцевий результат. Р. Кавакубо притаманно деформувати форму до «потворності» і змушувати суспільство змінювати своє відношення до краси. А. Демельмейстер створює речі для повсякдення, при цьому змінюючи зміст самого повсякдення, змушуючи суспільство переосмислити свої звички.

Завдяки дизайнерам деконструктивістам сучасна мода сприймається як стратегія пошуку засобів самовираження і прояву інтелектуальних здібностей. Перетворення костюма стали більш складними, охоплюючи форму, конструкцію, нашарування і взаємозв'язок з декількох форм, що мають різні стильові джерела. Прийоми деконструкції сьогодні застосовуються для здобуття інтелектуальної виразності в сучасному дизайні одягу. І, власне, саме це вимагає подальшого поглибленого розгляду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Polan B. Tredre R. The Great Fashion Designers: Typeset by Apex Co Vantage. LLC. Madison, WI, USA 2009. 240 p.
2. Granata F. Experimental Fashion: Performance Art, Carnival and the Grotesque Body: I. B. Tauris London. New York 2017. 260 p.
3. Шевчук Х. Творчість Мартіна Маржієлі та дизайнерів деконструктивізму кінця XX – поч. XXI століть: Вісник ЛНАМ, 2021. С. 67-77.

GASEM A.

THE INFLUENCE OF DECONSTRUCTIVISTS REI KAWAKUBO AND ANN DEMELMEISTER ON MODERN FASHION

Using the example of the work of the Japanese designer R. Kawakubo and the representative of the "Belgian fashion school" A. Demelmeister, the artistic and compositional features of deconstruction are considered. The main means and characteristic techniques of deconstruction in their collections were analyzed and systematized. Features of transformation of form and structures, use of non-standard technologies and materials are revealed. The common and distinctive features of deconstruction in the work of these designers are established, the key concepts of their approaches are defined. The importance of their reinterpretation of the traditional vision of fashion, as well as the influence on modern clothing design, is emphasized.

Key words: deconstruction, shaping, transformation, fashion, design.